1851. **N°. 10**[illegible]

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 5 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 13 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 4 September.

De verkiezingstijd nadert. Vele onpartijdigen die buiten de droevige Huiszittenhuishistorie staan, hadden gehoopt, dat bij de aanvankelijke schikking dier zaak, wier gunstige afloop met zoo algemeene blijdschap wordt te gemoet gezien, de partijen van nu aan evenzeer tot de geschiedenis zouden behooren, als wijlen de Hoeksche en Kabeljaauwsche.

Onder de in dit blad geplaatste aanbevelingslijsten zijn er die zulks zouden doen betwijfelen. Echter leveren de gezamentlijke lijsten, en nog een 25-tal namen van de overigen van eene lijst die uit 50 was genomen, (welk 50-tal wel aan de meeste kiezers bekend zal zijn) een genoegzaam aantal zeer geschikte personen op, om er onzen nieuwen Stedelijken Raad uit te kiezen; waarom wij gelooven, ook namens eenige onpartijdigen, de kiezers opmerkzaam te mogen maken, dat ter uitdooving van alle partijschap en alzoo tot het waarachtig belang der burgerij, de keuze uit de verschillende lijsten, wel meer dienstbaar zal te achten zijn, dan onvoorwaardelijke overneming uit eene dier lijsten.

— In de opgaaf der orde van benoeming van leden der drie onder-bureaux, ter opening der stembriefjes voor den Gemeente-Raad, is eene onnaauwkeurigheid in de volgorde ingeslopen; zij moet aldus zijn: de HH. Prof. A. H. van der Boon Mesch, Mr. N. Olivier, W. C. Baert, A. C. Leembruggen, Mr. J. Bake, T. W. J. van den Aardwegh, Mr. M. H. A. Lisman en G. H. IJsselstein.

— Uit de begrooting van ontvangst en uitgaaf van deze stad voor de dienst van 1852, welke à 10 cents verkrijgbaar is gesteld ter stedelijke Secretarie, blijkt, dat de ontvangsten zijn geraamd op *f* 336,780, de uitgaven op *f* 334,255, sluitende alzoo met een batig slot van *f* 2,525.

— Heden werd alhier op de gebruikelijke wijze herdacht de 11de verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje.

— De *Staats-Courant* bevat het volgend berigt omtrent de droogmaking van het Haarlemmermeer. Nadat reeds op den 21 der maand Augustus het meerwater middelbaar op 3.50 el onder AP. stond, heeft zich die waterstand door de menigvuldige regenvlagen en den gedwongen stilstand der pompwerktuigen ten gevolge van het rijzen des boezems boven het overeengekomen zomerpeil, weder tot 3.48½ el onder A.P. verhoogd. Het berigt over de maand Julij hield in, dat het meerwater den 31sten was waargenomen op 3.36½ el onder AP., zoodat de afmaling heeft bedragen twaalf duim, hetgeen te meer als eene gunstige uitkomst mag worden beschouwd, dewijl slechts twee machines, de Cruquius en de Lynden, ongestoord het meerwater hebben kunnen uitpompen, terwijl de Leeghwater, ofschoon daartoe gereed, groote bezwaren heeft ondervonden in de toestrooming van het water, die echter binnen weinige dagen zullen ophouden te bestaan.

— In maand Augustus zijn op den Hollandsche Spoorweg vervoerd 112,472 reizigers en is *f* 119,469 ontvangen; op den Rhijn-Spoorweg zijn vervoerd 49,593 personen en is de ontvangst geweest *f* 72,767.

— Men verneemt, zegt de *N. Rott. Cour.*, dat tegen den persoon van E. Meeter, Redacteur der *Zierikzeesche Nieuwsbode*, door de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam een bevel van gevangenneming is verleend, ter zake van diefstal.

's GRAVENHAGE, 4 September.

Gisteren is het volgende bulletin uitgegeven:

»Hare Majesteit gevoelt zich, na eenen zeer rustigen nacht, aanmerkelijk versterkt en naar omstandigheden vrij welvarende.

»De jonggeboren Prins is wel en neemt zigtbaar in ontwikkeling toe."

Dr. Vinkhuizen,
J. G. Vorstman,

De voortgaande gunstige toestand van Hare Majesteit de Koningin en van Zijne Koninklijke Hoogheid den jongen Prins laten eene toenemende herstelling verwachten, zoodat verder geen bulletin meer zal worden uitgegeven.

— Z. M. heeft goedgevonden ten gevolge van het overlijden van Z. D. H. Prins Wilhelm von Sayn Wittgenstein, in leven Kommandeur der Duitsche Orde, Balye van Utrecht, goed te keuren en te agreëren: 1°. de opklimming der Kommandeurs in gemelde orde, welke ten gevolge van genoemd overlijden kan plaats hebben; 2°. van C. A. F. Graaf Bentinck tot jongsten Kommandeur; 3°. van R. F. C. Baron Bentinck van Schoonheten, tot eersten Jonkheer, en 4°. van B. F. L. Baron van Westerholt tot tweeden Jonkheer.

— Z. M. heeft benoemd tot Ridders van de militaire Willems-Orde vierde klasse: den Sergeant-Majoor F. X. Hess, en den flankeur O. H. A. Burger, beiden van het wapen der Infanterie in Oost-Indie; en eervol doen vermelden den flankeur bij het wapen der Infanterie in Oost-Indie P. Buydens, en zulks ter zake van de krijgsverrigtingen in de Wester-afdeeling van Borneo (Pamangkat) op den 11den en 12den September en den 21sten November 1850.

— Z. M. heeft bepaald, dat de opleiding der adelborsten bij de militaire akademie te Breda, hetgeen tot hiertoe bij wijze van proefneming geschiedde, voortdurend daar zal plaats hebben, en dat dien ten gevolge de noodige reglementen zullen worden ontworpen.

— Z. M. zal de Tentoonstelling van de Maatschappij van Landbouw te Arnhem niet bezoeken.

— Gisteren morgen zijn HH. KK. HH. de Prins en Prinses van Saksen Weimar naar Weimar vertrokken.

— De Minister van Binnenl. Zaken is heden morgen met den eersten spoortrein uit deze residentie naar de provincie Friesland vertrokken.

— De vergaderingen der Synode van de Hervormde kerk zijn gisteren weder hervat.

— Volgens art. 287 der gemeentewet zal de eerste keuze voor de leden van de gemeente-raden op den 9den dezer geschieden, en de dag der eerste bijeenkomst van de nieuwe raden voor elke gemeente worden bepaald door Gedep. Staten, volgens art. 289 dier wet. De opening der stembriefjes vangt aan op Woensdag den 10den. Een proces-verbaal van den uitslag der stemming wordt aan ieder benoemde ten spoedigste gezonden. Hij geeft een bewijs van ontvang daarvan af en heeft dan acht dagen tijd, om aan Burgemeesteren en Wethouders kennis te geven, of hij de benoeming aanneemt. Hij wordt, laat hij dien tijd zonder kennisgeving voorbijgaan, geacht de benoeming niet aan te nemen. Moet er eene herstemming plaats hebben, dan geschiedt zulks vóór den 24sten, en de kennisgeving van aanvaarding volgens art. 16 der gemeentewet, zal dan ten vroegste kunnen plaats hebben op den 3den Oct.

— Zoo als men weet zijn met de Belgische Regering onderhandelingen geopend, over eene spoorwegverbinding tusschen de twee landen, en bevoegde personen aangewezen om de voorloopige werkzaamheden op te nemen.

In de bijeenkomsten dier deskundigen, te Antwerpen en te Brussel gehouden, zijn voor die verbinding twee rigtingen ter sprake gebragt, namelijk die van Antwerpen op Rozendaal en Willemstad, en van daar op Rotterdam en van Antwerpen op Breda en den Moerdijk, en van daar langs Dordrecht naar Rotterdam.

Ten gevolge van hetgeen door de benoemde commissarissen is overeengekomen, zal in beide rigtingen, zoowel van onze zijde als die van België, een voorbereidend ontwerp worden opgemaakt, en zal men zich daarbij onderling verstaan omtrent de punten, welke voor de aansluiting aan de grenzen in aanmerking kunnen komen.

Naar men berigt, is of zal eertsdaags, onder de leiding van den Hoofd-Ingenieur J. W. Conrad, met de vereischte opmeting en waterpassing van beide die ontwerpen een aanvang worden gemaakt. De verkregen uitkomsten zullen vervolgens leiden tot nadere beraadslaging, en tot meer bepaalde voorstellen, omtrent de strekking van den weg.

— Dezer dagen is door het departement van Binnenl. Zaken afwijzend beschikt op een door den Heer G. Vogel, scheepsbevrachter en particulier schipper te Rotterdam, onder dagteekening van 19 Junij jl., ingediend verzoek, dat de termijn van zes maanden, bij resolutie van 24 Junij 1850 gesteld voor het in werking brengen van zijne schroefstoombootdienst tusschen Rotterdam en Amsterdam, over Gouda en tusschen liggende plaatsen, welke termijn bij resolutie van 10 Febr. jl. tot 24 Junij 1851 was uitgestrekt, andermaal met zes maanden mogt worden verlengd, of wel, zoo hiertoe geene termen konden worden gevonden, dat hem dan eene nieuwe concessie wierd verleend; zoodat alsnu die concessie is vervallen.

ROTTERDAM, 3 September.

Uit de begrooting van deze stad voor 1852 blijkt, dat de ontvangsten geraamd zijn op *f* 1,104,221, en de uitgaven op *f* 1,095,816.

— Alhier wordt eene geregelde stoomboot-vaart op Bordeaux ondernomen, die in verband zal staan met de reeds gevestigde middelen van vervoer, zoo

te land als te water, tusschen de laatstgenoemde stad en de voornaamste zeehavens in het zuiden van Frankrijk. Deze nieuwe dienst zal den 1sten Nov. aanst. beginnen. Daartoe zal het nieuw gebouwde Nederlandsche schroefstoomschip Bordeaux gebruikt worden; de afvaarten zullen vooreerst om de 20 dagen plaats hebben. De overtogt zal binnen 3 à 4 dagen gedaan worden. De vrachten zullen niet hooger zijn dan die van een zeilschip.

AMSTERDAM, 3 September.

Wij vernemen, dat dezer dagen door de Heeren P. C. Claasen, Mr. W. J. C. van Hasselt, W. J. C. A. van Hasselt en P. C. Claasen Jr., aan het stedelijk Bestuur der Stad, concessie is gevraagd tot het leggen van eene brug over het IJ. Volgens het plan dier Heeren zou die brug zijn geheel van hout, 700 ellen lang en 13 à 14 ellen breed, verdeeld in vier gelijke vakken, met drie doorvaarten voor de schepen, twee ter breedte van 14½ el en eene voor de zeeschepen ter breedte van 17 ellen; over die doorvaarten moeten draaibruggen worden gelegd, die de voormelde vakken met elkander vereenigen. De hoogte der brug zou volgens de ontwerpen, zoo aan het begin als aan het einde, moeten zijn ter zeedijks hoogte en in het midden ter hoogte van 6 ellen boven A. P. Van het begin tot het einde stellen zij voor, om de brug aan weêrzijden met stevige leuningen of gangboorden ter bekwamer hoogte te voorzien. De brug zou een aanvang nemen aan den Westerdoksdijk alhier en eindigen in de nabijheid van het tolhuis. Bij de openingen of doorvaarten zouden ten gerieve der scheepvaart, stevige duc d'alven en behoorlijke gordingen worden geplaatst. Zonder in de beoordeeling van dit plan te treden, zal ieder met ons moeten toestemmen, dat het voor de bewoners van Noordholland, die hunne zaken in Amsterdam te verrigten hebben, hoogst wenschelijk is dat eenmaal het plan, om eene brug over het IJ te leggen, welke den overtogt gemakkelijk maakt, tot stand kome, en wij hopen alzoo, dat het bovengemelde plan voldoende zal worden bevonden en alsdan aan de ontwerpers het verzoek zal worden toegestaan. (*N. H. W.*)

— Heden zijn met het Engelsche stoomschip Diana naar Londen verzonden 1180 schapen, 72 kalveren en 53 koeijen.

— In den nacht van 29 op 30 Augustus jl. is, op de buitenbanken van Ameland gestrand het Noordsche barkschip Albertina, met eene lading hout van Drammen naar Plymouth bestemd. De reddingsboot der Noord- en Zuidhollandsche Redding-Maatschappij, door kloeke mannen bestierd, redde, met zeer veel krachts-inspanning en na groote moeite, het leven van 10 menschen, die eenige minuten na die redding hun schip zagen verbrijzelen. Een der schepelingen, die in eene boot van het schip was geslagen, verdronk.

ARNHEM, 1 September.

Gisteren avond terwijl de Heer Eberson, Chef aan het station, met zijne familie uithuizig was, vervoegde zich een vreemd manspersoon bij de dienstmeid, die alleen in huis was en wilde aanwijzing hebben van het in huis zich bevindende geld. Op weigering daaraan te voldoen, dreigde hij haar te vermoorden, pakte haar aan, wierp haar tegen den grond, bond haar handen en voeten, en stopte haar een doek in den mond. Op het hooren van gerucht aan de straat, liet hij de meid liggen en verwijderde zich. — Een half uur daarna kwam jufvrouw Eberson met de familie te huis en vond de meid gebonden op den grond liggen; na haar te hebben losgemaakt, deed de meid het verhaal, zoo als het hier boven is opgegeven.

LEEUWARDEN, 1 September.

Een van de bewoners der piano-fabriek van den Heer Schultze, in de groote Kerkstraat, in het midden van den nacht wakker wordende, bemerkt, dat de groote werkzaal verlicht is. Hij begeeft zich naar de zaal en ontwaart eene bijeengezamelde massa spaanders, in volle vlam staande, die zich ook reeds aan eenige stukken van den grooten voorraad hout had medegedeeld. Het gelukte hem, na eenige inspanning, den brand meester te worden, doch voelde zich eensklaps door een hem onbekend manspersoon aangegrepen, die hem met een beitel eenige wonden toebrengt, met de bedreiging eerst hem en dan de overige bewoners te zullen vermoorden. In de duisternis volgt daarop eene worsteling, waarbij de aangevallene eindelijk den booswicht den beitel ontrukt en hem daarmede eene wonde toebrengt. Deze zich ontwapend gevoelende, neemt de vlugt, door eene opening in het raam gemaakt, zonder dat het den aangevallene mogt gelukken hem tegen te houden. Ook de ijverige nasporingen der policie zijn voor alsnog vruchteloos geweest.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 1 September.

Het aantal der bezoeken van de Tentoonstelling is nu sterk aan het afnemen. De Commissie zou gedurende een of twee dagen van de week de prijs van toegang tot 6 pence verminderen.

— Er zullen voor ingezonden voorwerpen op de Tentoonstelling niet minder dan 20,000 medailles uitgereikt worden, welke men niet gelooft, dat allen bij de sluiting zullen gereed zijn.

— Vrijdag ll. kwamen de leden van het Evangelisch Verbond weder in deze hoofdstad bijeen. Door de Vergadering werden twee belangrijke besluiten genomen: het eerste strekte om den raad van bestuur te magtigen alle gepaste maatregelen in het werk te stellen, ten einde dezelfde vrijheid voor Protestantsche onderdanen in R. K. landen te verwerven die thans de Roomschgezinden in dit Rijk genieten; het andere diende om alle vervolging van andersdenkenden af te keuren, waaraan men zich ook in Protestantsche landen schuldig maakte, zoo als nog onlangs in de verbanning van den Predikant F. O. Neilson uit Zweden was gebleken, en wijders om de buitenlandsche broeders uit te noodigen al hunne krachten aan te wenden, ten einde dit zoo hoogst onevangelisch kwaad standvastig te keer te gaan.

— De Aartsbisschop van Canterbury heeft de synode bijeengeroepen om een adres aan H. M. te rigten, tot het herstellen van het regt der synode om alle inwendige aangelegenheden der gevestigde kerk te bespreken en daarover te beslissen.

Ook wil de Aartsbisschop, volgens de *Times*, maatregelen nemen om eenige rituele gebruiken door verschillende zijner geestelijken in zwang gebragt, af te schaffen, als het bezigen van waskaarsen op den altaar gedurende de morgen-gebeden, het prediken in wit priestergewaad, enz. welke gebruiken hij in strijd acht met de voorschriften van het *Prayer-book*. Meermalen heeft hij hierop aangedrongen, maar thans — welligt uit beduchtheid voor de overeenkomt van vele dier gebruiken met het ritueel der Katholijke eeredienst — ziet de Aartsbisschop zich verpligt dit verzoek niet alleen te herhalen, maar de onwilligen voor de synode te dagvaarden — namelijk zoodra de synode weder het regt zal verkregen hebben om buiten het staatsgezag hierin te beslissen.

— Bij de algemeene overtuiging dat het volksonderwijs in Engeland verbetering en uitbreiding behoeft, bestaat nog veel verschil van gevoelen en groote onzekerheid omtrent het daarbij aan te nemen stelsel, terwijl de Regering den loop der publieke opinie schijnt te willen afwachten. Een genootschap, de *National Public Schoolsociety*, is werkzaam met het doel om de oprigting te bevorderen van scholen die, van alle kerkbesturen onafhankelijk, onderwijs in wereldsche kundigheden, gescheiden van het godsdienstonderwijs, geven en uit eene algemeene schoolbelasting zouden bekostigd worden. Daarentegen is te Manchester een genootschap opgerigt, hetwelk ten doel heeft, om te dier stede uit eene plaatselijke belasting scholen op te rigten van lager onderwijs voor kinderen van alle gezindheden en zonder de godsdienst van het onderrigt uit te sluiten. Donderdag jl. werd te Manchester eene meeting gehouden en door 6 of 700 personen, waaronder een aantal aanzienlijken en invloedhebbenden, bijgewoond, in welke de Voorzitter van laatstgemeld genootschap deszelfs plan van volksonderwijs uiteenzette en aanprees. Hij betoogde eerst, dat een bloot verstandelijk volksonderwijs zonder zedelijke en godsdienstige vorming ongenoegzaam is en weinig waarde heeft. Dan sprak hij van het stelsel dergenen die het onderwijs aan de belangstelling der particulieren willen overgelaten hebben, en het oprigten van scholen uit vrijwillige bijdragen van ouders en van voorstanders der volksbeschaving trachten te bevorderen; hij betoogde dat dit stelsel, zoolang het inderdaad het vrijwillige stelsel bleef, gelijk het genoemd wordt, niet kon voorzien in de behoeften eener toenemende bevolking. Het tweede stelsel waarvan hij sprak, was dat der *National Public Schoolsociety*; het voornaamste bezwaar daartegen was de achterstelling van de godsdienst bij de volksopvoeding. Als middenweg tusschen het ontoereikende in de toepassing van het vrijwillig stelsel en het verkeerde in beginsel van het wereldlijk stelsel, prees hij het plan van het Manchestersch genootschap aan.

— Hoewel de oogst nog niet geheel binnen is, verlaten reeds duizende Ieren hun vaderland. Een grondbezitter in het graafschap Monaghan zendt van zijne goederen alleen 2000 armen over zee en geeft hun reisgeld, hetgeen met de voeding 4 £ 10 sh. per persoon kost.

— De vangst van den haring in het Wick heeft gedurende twee dagen *f* 120,000 opgebragt.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 September.

Eergisteren heeft het Nederlandsch-Belgisch Letterkundig Congres alhier zijne laatste zitting gehouden, onder voorzitting van den Heer Nollet de Brauwere van Steelandt. Onder de toehoorders heeft men opgemerkt den Heer de Ram, den Rector van de R. K. universiteit te Leuven. Er is in het breede gesproken over middelen om de voortbrengselen der Vlaamsche letterkunde in Nederland meer algemeen bekend te doen worden. Verscheiden der aanwezigen deden daaromtrent voorstellen, zonder dat de vergadering een bepaald besluit nam.

De Hoogleeraar de Jonge, van Brussel, heeft een betoog voorgelezen over het volksonderwijs, als een heilig regt en eene maatschappelijke verpligting, en over de noodzakelijkheid om de Nederduitsche taal daartoe te bezigen.

In deze bijeenkomst heeft de Heer Kats zijn gevoelen geopenbaard, dat ook in België eene Maatschappij mogt worden gesticht, als de in Nederland bestaande *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*, welke hij als eene hoogst vrijzinnige instelling voordroeg, en die hoogelijk door hem werd geroemd. Dit voorstel heeft den Heer Alberdingk Thym aanleiding gegeven, om zich tegen de gunstige beoordeeling dezer Maatschappij te verklaren. De Heer des Amorie van der Hoeven heeft daarop deze instelling met warmte verdedigd, en hare hooge verdiensten doen gelden, als de stichteres van het verbeterd volksonderwijs; hij is, bij de levendige woordenwisseling met den Heer Alberdingk Thym, die daarop volgde, ondersteund door den Heer Suringar.

De Heer Carrein, van Brugge, betoogde dat tot meerdere beschaving van Vlaamsch-België grootere verspreiding aldaar van de voortbrengselen der Nederlandsche letterkunde dienstig zou zijn.

De Heer van Even, van Leuven, las eene verhandeling over de geschiedenis der kunst in Nederland en België. De Heer Sleeckx, van Brussel, over het Nederlandsche tooneel; waarbij de Heer van Lennep mededeelde welke

maatregelen de Koning van Nederland tot opbeuring van dat tooneel genomen heeft. De Heer van Driessche, van Brussel, over de roeping der Vlaamsche schrijvers in de negentiende eeuw.

Op voorstel van den Heer van Lennep werd eene permanente Commissie benoemd, om na de scheiding van het Congres hetzelve te vertegenwoordigen; zij is voor twee jaren benoemd, half uit Nederlanders en half uit Belgen, en bestaat uit de Heeren Koenen, van Lennep, L. Ph. C. van den Berg, Voorduin en Rethaan Macaré voor Nederland, en de Heeren David, de Brauwere van Steelandt, Delecourt, Vandervoort en J. de Saint Genois voor België.

Daarna werd besloten bij een adres aan de Belgische Regering de opheffing van het invoerregt op Nederlandsche boekwerken te verzoeken.

Het Congres ging uiteen, na bepaald te hebben, dat het voortaan telke twee jaren, en wel de volgende keer te Utrecht, in de laatste helft van Augustus of in het begin van September, zal bijeenkomen.

Op een feestmaal later door de Vlaamsche aan de Nederlandsche leden van het Congres gegeven, werd door den Heer de Backer, uit Hazebroek, in het noorden van Frankrijk, medegedeeld, dat in dat district, alwaar nog eene bevolking van niet minder dan 125,000 zielen Vlaamsch spreekt, door den kantonnalen raad zeer onlangs bepaald is, dat op de volksscholen onderwijs in de Vlaamsche taal moet worden gegeven.

— In de fabriek van Mevr. de weduwe Philippart-Moulin, te Doornik, heeft de volgende proef van spoedige bewerking plaats gehad. Des ochtends ten 5½ ure werd een schaap geschoren, het wasschen van de vacht was ten 5 ure 45 minuten volbragt. De wol werd tweemalen geverwd en ten 7 ure had zij eene amaranthkleur, welke achtervolgens door 7 spinstoelen werd gesponnen, zoodat zij ten 10½ ure konde geleverd worden aan de wevers om er kousen, sokken, mofjes, enz. van te maken. Al deze voorwerpen werden volmaakt kant en klaar ten 2 ure afgeleverd aan de commissie voor de provinciale tentoonstelling te Bergen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 September.

De bekende kunstenaar Alphonse Thevelin, welke zoo als men weet ten onderstboven hangende met een luchtbol is opgestegen, heeft eene merkwaardige proef voor eene commissie van geneeskundigen afgelegd. Gedurende elf minuten is hij namelijk met de voeten in de lucht en het hoofd naar beneden gebleven en heeft in die omgekeerde houding met den grootsten smaak een ontbijt genuttigd, zonder dat hij volgens zijn zeggen eenige de minste ongelegenheid gevoelde.

— In de verschillende gebouwen voor openbare vermakelijkheden bevinden zich 300,000 plaatsen, waarvan gewoonlijk dagelijks 280,000 ledig zijn.

— Alhier is een matigheidsgenootschap tot stand gekomen en telt reeds vele leden der magistratuur en der geestelijkheid.

PRUISSEN.

BERLIJN, 1 September.

De omstandigheid, dat Hohenzollern weder met de Pruissische Kroon is vereenigd, en dat dien ten gevolge de Koning van Pruissen vasten voet heeft erlangd in Zuid-Duitschland, en wel in Zwaben, wordt hier te lande aangemerkt als gunstig voor de uitbreiding en versterking van den zedelijken invloed van Pruissen in Duitschland. (*Haarl. Cour.*)

— De policie is te Essen bij Dusseldorp op het spoor gekomen van eene zeer uitgebreide valsche munterij. Door een der munters was eene poging aangewend om den Inspecteur van Policie, die uit Berlijn derwaarts gekomen was, te vermoorden; hetgeen echter door de duisternis is mislukt.

— De volgende opgaven mogen eenig denkbeeld geven van de belangrijkheid der tabaksfabricatie in Bremen. 25,000 menschen, dus een derde deel der inwoners, leven door dezen tak van industrie. Van de 22,000 centenaars sigaren, bij het tolverbond ingevoerd, werden 3000 centenaars door Bremen geleverd. In 1848 bedroeg het 7000 centenaars, of 84,000 kisten.

— Voor eenige dagen is de Guttenberg-Vereeniging te Maintz door de policie opgeheven, daar zij eene socialistisch-demokratische strekking had.

HANOVER.

In dit Koningrijk bevinden zich in de onderscheidene gevangenissen 2327 personen, wier jaarlijksch onderhoud kost 42,266 th.

— Het grondgebied der landdrosty van Hanover bestaat uit 768,612 morgen vruchtgevend land en 364,608 morgen boschgrond, alzoo te zamen uit 1,418,095 morgen. Nog geheel onbebouwd liggen er 800,000 morgen, doch daarvan zijn ook 500,000 bijna geheel ongeschikt tot eenige kultuur.

— Uit de provincie Osnabruck is in 1850 naar Nederland verzonden voor 180,000 th. aan linnen, en uit de Graafschappen Haya en Diepholz voor bijna 30,000 thl.

ZWITSERLAND.

Onlangs is gemeld, dat eenige inwoners van Neuchatel den Koning van Pruissen hunne hulde hebben gaan brengen, als Vorst van Neuchatel, en zeer voorkomend zijn ontvangen; dien ten gevolge neemt in dat kanton de vervolging der Koningsgezinden zeer toe, zelfs is op bevel van de Regering eene vergadering waarin de voornaamsten dier partij bijeen kwamen, gesloten. Ondertusschen zou de Koning van Pruissen zich er veel aan laten gelegen liggen om in zijne waardigheid hersteld te worden.

— In het lage gebergte van het Kanton Schwyz heeft het reeds gesneeuwd; de helft van dit kanton is met sneeuw bedekt.

STADS BERIGTEN.

De Voorzitter van den Raad der Gemeente *Leyden* noodigt bij deze de Kiesgeregtigden uit, om tot bevordering der orde bij de aanstaande keuze van Leden voor den Gemeenteraad, op Dingsdag den 9den dezer maand, van 's morgens *negen* tot 's namiddags *vijf* ure, hunne Stembiljetten *in eene Alphabetische orde* in te vullen en dezelve bij het Hoofdbureau en de drie Onderbureaux te willen inleveren op de volgende wijze als:

Voor hen, wier familienaam begint met de letters:

A, B en C tusschen 9 en 10 ure. D, E en F tusschen 10 en 11 ure. G en H tusschen 11 en 12 ure. I, J en K tusschen 12 en 1 ure. L, M en N tusschen 1 en 2 ure. O, P, Q en R tusschen 2 en 3 ure. S, T en U tusschen 3 en 4 ure. V, W, Y en Z tusschen 4 en 5 ure.

Zullende evenwel, ingevolge het slot van art. 51 der Kieswet, alle de op het oogenblik van het verstrijken van den tijd in de zaal aanwezige Kiezers nog tot de bus, vóór hare sluiting ter inlevering hunner Stembriefjes worden toegelaten.

Nog wordt herinnerd, dat ingevolge art. 61 der Kieswet van onwaarde zijn de briefjes, die het stadszegel missen; die onderteekend zijn; geen persoon duidelijk aanwijzen; niet ingevuld zijn; andere Stembriefjes omvatten of daaraan opzettelijk zijn vastgehecht; — en eindelijk dat ingevolge art. 54, 55 en 57 der Kieswet, het openen der Stembriefjes op het Raadhuis zal aanvangen op Woensdag den 10den dezer maand, des morgens ten 9 ure.

VAN LIMBURG STIRUM,
LEYDEN, 1 September 1851. *Weth. fung. Burg.*

ADVERTENTIEN.

Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER, mijne geliefde Echtgenoote C. E. MERLYN.

LEYDEN, 3 September 1851. J. v. 'T HOOFT.

Algemeene Kennisgeving.

Heden overleed na eene kortstondige ongesteldheid in den ouderdom van ruim 85 jaren mijn hartelijk geliefde Echtgenoot PIETER HENDRIK HOOS, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 51 jaren.

LEYDEN, 2 September 1851. C. DIRKS, Wed. P. H. Hoos.

Mede namens mijne Kinderen en Behuwdkinderen.

De Ondergeteekende verzoekt bij de aanstaande Verkiezing van Leden van den STEDELIJKEN RAAD, buiten *aanmerking* te blijven.

Jonkhr. P. E. M. VAN BOMMEL.

ROOM- EN KOFFIJHUIS *DE VINK*.

Zondag 7 September 1851, 's Namiddags ten 5 ure,

GROOT HARMONIE-MUZIEK,

Te geven door het Muziek-Corps van het 2de Regement Dragonders, onder Directie van den Kapelmeester den Heer

J. STRATING.

Entrée Vrij. D. OUDSHOORN.

STEMPEL-INKT.

Deze Toestellen om te stempelen zonder Ballen of Borstel, in Roode, Blaauwe en Zwarte Kleuren, van de Heeren F. STAUDT EN ZOON, zijn verkrijgbaar in den Boekwinkel van J. H. ZITMAN te *Leyden*. De prijs van elk Toestel is *f* 2.25.

Deze Stempel-Inkt wordt sedert elf jaren op aanbeveling van Z. M. den Koning, bij de onderscheidene Ministeriën en andere hooge Staats-Collegiën gebruikt.

Ten Kantore van LEZWYN & EIGEMAN, op het Rapenburg, Wijk I. No. 240, te *Leyden*, wordt gevaceerd *Dingsdags*, *Woensdags* en *Donderdags*, van 9 tot 11 ure, ter Betaling van al de COUPONS, verschenen primo September 1851, van de 3 pCts. CERTIFICATEN der volgende *Administratie-Kantoren*, als van:

De Heeren KETWICH & VOOMBERGH & WED. W. BORSKI.
» » A. K. & P. K. VAN HARPEN en PLUYM en BACKER.
» » S. & D. SAPORTAS, VAN MAARSEVEEN & LE JOLLE en BUYS & KERKHOVEN. En
DE WED. H. F. TJEENCK, c. s.

DIRECTEUREN *van het Kantoor van Administratie van Nationale Fondsen*, gevestigd te *Leyden*, berigten dat van heden af zal worden gevaceerd tot **Betaling der Coupons**, verschenen 1 September 1851, van de Certificaten 3 pCt. *Nationale Schuld* hunner Administratie, en wel behalve Dingsdag van 12 tot 2 ure, ten Kantore der Administratie op de Hooglandsche Kerkgracht, ook des Woensdags, Donderdags en Vrijdags, van 10 tot 12 ure, ten Kantoren van HARTEVELT & ROSKES en van VAN DER SPRUYT & DE GRAAF.

In eene bijeenkomst van Kiezers is besloten de volgende dertig personen tot candidaten voor het lidmaatschap van den Raad dezer stad aan te bevelen.

Th. W. J. van den Aardwegh.	A. Librecht Lezwijn.
W. C. Baert.	Mr. C. J. Luzac.
Prof. J. Bake.	Dr. P. M. Mess.
P. E. M. van Bommel.	Mr. N. Olivier.
Mr. J. C. Bucaille.	Mr. G. P. van Outeren.
Mr. A. A. Dillié.	J. A. Pryn.
Dr. F. Dozij.	A. L. Reimeringer.
J. A. de Fremery.	Prof. P. L. Rijke.
Mr. J. E. Goudsmit.	Mr. D. Tieboel Siegenbeek.
A. Hartevelt Jz.	Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum.
Mr. P. G. Hubrecht.	J. A. Susanna.
Mr. J. L. Klaverwijden.	Mr. S. Tak.
B. F. Krantz.	Prof. J. de Wal.
Dr. C. Leemans.	J. J. van Wensen.
A. C. Leembruggen.	G. H. Ysselstein.

Eenige Ingezetenen hebben ten gevolge van een ontvangen billet, waarop 50 Kandidaten werden voorgesteld ter benoeming van leden van den nieuwen Stedelijken Raad, daaruit een 25-tal opgemaakt, die zij aan hunne Medestemgeregtigden ter invulling op hunne stembilletten aanbevelen, als de Heeren:

Leden van den tegenwoordigen Stedelijken Raad.

Mr. Albt. Otto Ernst Grave van Limburg Stirum.	Dr. Johannes Adriaans.
Mr. Jean Corneille Bucaille.	Pieter Hendrik Baron Taets van Amerongen.
Abram Hartevelt, Jz.	Paul Emanuel Maria van Bommel.
Samuel Jacob le Poole.	Dr. Hendrik Roelof de Breuk.
Prof. Hendrik Cock.	Mr. Nikolaas Sikkel Groos.
Willem Pieter Kluit Jr.	Boudewijn Franciscus Krantz.
Mr. Hugo Gevers.	Johannes Benjamin de Moen.
Mr. Guillaume Pierre van Outeren.	Michiel Gerardus ten Sande.
Dr. Cornelis Willem Hendrik van Kaathoven.	Hendrik Philips Stoffels.
Prof. Antonius Henricus van der Boon Mesch.	Petrus Lucretius Tichler.
Prof. Jan Bake.	Jan Zuurdeeg.
Prof. Jan van der Hoeven.	
Abram Librecht Lezwyn.	
Mr. Marius Herman Anton Lisman.	

Een Kiescollegie in *Leyden*, welks Leden het wel meenen met de Stad hunner inwoning, bevelen, met ter zijde stelling van alle partijschap, als Kandidaten aan, bij het kiezen van Leden voor den Gemeenteraad dier Stad, de Heeren:

P. H. Baron Taets van Amerongen.	A. Librecht Lezwijn.
Prof. J. Bake.	Mr. M. H. A. Lisman.
J. A. Beyerinck.	Mr. C. J. Luzac.
Mr. J. T. Bodel Nyenhuis.	H. Manger Muntz.
Prof. A. H. van der Boon Mesch.	S. A. Meerburg Jr.
Mr. J. C. Bucaille.	Mr. H. Obreen.
Prof. P. O. van der Chijs.	Mr. N. Olivier.
Prof. H. Cock.	A. C. Oudemans.
Mr. A. A. Dillié.	Mr. G. P. van Outeren.
Dr. F. Dozij.	Dr. L. S. van Praag.
Mr. Hugo Gevers.	Prof. P. P. Roorda van Eysinga.
A. Hartevelt, Jz.	D. N. Roskes.
Prof. J. van der Hoeven.	M. G. ten Sande.
Mr. P. G. Hubrecht.	Mr. D. Tieboel Siegenbeek.
Dr. C. W. H. van Kaathoven.	Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum.
B. F. Krantz.	Mr. S. Tak, en
Prof. F. W. Krieger.	J. I. van Wensen.
A. C. Leembruggen.	

Proeve *om alleen in het belang* dezer Stad eenen Gemeente-Raad zamen te stellen.

Handel en Fabrieken.	*Hoogeschool.*
Aardwegh. (T. W. J. van den)	Bake. (J.)
Berg. (O. O. van den)	Boon Mesch. (A. H. van der)
Couvee. (M.)	Cock. (H.)
Fremery. (J. A. de)	Hoeven. (J. van der)
Hartevelt, Jz. (A.)	*Geneeskundige Dienst.*
Hopman.	Kaathoven. (Dr. C. W. H. van)
Krantz. (B. T.)	Stoffels. (P. H.)
Leembruggen. (A.)	*Algemeene belangen.*
Meerburg. (S. A.)	Amerongen. (Taets van)
Moen. (J. B. de)	Barkey. (A. B.)
Poole. (S. A. le)	Limburg Stirum. (Graaf van)
Wensen. (J. J. van)	Librecht Lezwyn. (A.)
Zaalberg. (J. C.)	Outeren. (G. P. van)
	Olivier. (N.)

Leyden, 4 September. P. VAN GEER.

Naamlijst van Candidaten tot Leden van den Stedelijken Raad te *Leyden*, opgemaakt door eene vereeniging van Stemgeregtigde Burgers.

P. H. Baron Taets van Amerongen.	J. B. de Moen.
Dr. J. A. Adriaansz.	S. A. le Poole.
Prof. J. Bake.	A. L. Reimeringer.
Prof. A. H. van der Boon Mesch.	D. N. Roskes.
Mr. J. C. Bucaille.	M. G. ten Sande.
Mr. J. B. C. Can.	H. P. Stoffels.
Prof. H. Cock.	Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum.
Mr. Hugo Gevers.	P. L. Tichler.
A. Hartevelt, Jz.	J. F. Neeb.
Prof. J. van der Hoeven.	Prof. A. Rutgers.
Dr. H. C. W. van Kaathoven.	Mr. J. T. Bodel Nyenhuis.
W. P. Kluit.	Mr. M. H. A. Lisman.
B. F. Krantz.	

De Pillen van Holloway zijn zeer vermaard wegens dezelver weldadige werking, in geval van gebrek aan spijsverteering.

In eenen brief van den Heer J. H. Bell, te Gelong, aan den Agent voor den verkoop der Holloway's-pillen en zalf te Melbourne, Port Philip, zegt dezelve: »Gevoel van dankbaarheid doet mij openlijk bekend maken het gelukkige herstel van mijne echtgenoot door het gebruik dezer onvergelijkelijke Pillen. Toen wij voor omtrent negen jaren in Melbourne kwamen, leed zij aan gedurig gebrek aan spijsverteering, en verstoppingen in de ingewanden. Nadat zij met groote kosten, alle soorten van middelen daartegen had aangewend, zonder goed gevolg, begon zij de *Pillen* van Holloway te gebruiken, en nadat zij dezelven gedurende een korten tijd genomen had, was zij volkomen hersteld, en geniet thans de beste gezondheid.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à ƒ0.90, ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ7.75, ƒ15.50, ƒ23.50.

Potjes Zalf à ƒ0.90 ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ8.15, ƒ15.90, ƒ23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 3 September.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$58\frac{3}{16}$	$58\frac{3}{8}$	$58\frac{5}{16}$
Dito Certificaten	〃 3	〃	$69\frac{5}{16}$	$69\frac{3}{8}$	$69\frac{5}{16}$
Dito dito	〃 4	〃	$89\frac{13}{16}$	90	$89\frac{15}{16}$
Amortisatie Syndicaat	〃 $3\frac{1}{2}$	〃	$89\frac{7}{8}$	—	—
Handelmaatschappij	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	109	—	—
O. I. Leening	〃 4	〃	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	〃		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	〃 $4\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Haarlemmermeer	〃 5	〃	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	〃 5	〃	107	—	—
Dito dito 1828 en 1829	〃 5	〃	106	$106\frac{1}{8}$	106
Cert. bij dito 1831 en 1833	〃 5	〃	$95\frac{1}{2}$	$95\frac{5}{8}$	—
Dito 1840	〃 4	〃	$89\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	〃 4	〃	$89\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito Nieuwe	〃 4	〃	$89\frac{1}{8}$	—	—
Inschrijving in Assign.	〃 6	〃	$66\frac{1}{4}$	—	—
Certificaten van dito	〃 6	〃	67	—	—
POLEN, Obligatiën	〃 4	〃	$79\frac{7}{16}$	$79\frac{1}{4}$	$79\frac{7}{16}$
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	ƒ	—	—	—
Dito dito 1835	〃 500	〃	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$15\frac{1}{8}$	$15\frac{3}{16}$	—
Dito dito Onbep. Stukken	〃 5	〃	$15\frac{1}{8}$	$15\frac{3}{16}$	—
Dito Obligatiën	〃 3	〃	$39\frac{7}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	〃 3	〃	$35\frac{3}{8}$	$35\frac{9}{16}$	$35\frac{7}{8}$
Coupons Ardoins			$8\frac{1}{8}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	〃 5	〃	—	—	—
Dito	〃 4	〃	—	—	—
Dito Metall.	〃 5	〃	$75\frac{5}{8}$	76	[illegible]
Dito Nieuwe	〃 5	〃	$80\frac{11}{16}$	$80\frac{3}{4}$	$80\frac{11}{16}$
Dito 1847	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	$39\frac{3}{8}$	$39\frac{7}{16}$	—
BELGIE, Banc.	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	〃 $2\frac{1}{2}$	〃	$48\frac{1}{2}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	〃	$91\frac{3}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	〃 5	〃	—	—	—
Dito dito	〃 4	〃	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{9}{16}$	$33\frac{9}{16}$
VENEZUELA,	〃 $3\frac{1}{2}$	〃	—	—	—
MEXICO,	〃 5	〃	$27\frac{1}{2}$	$27\frac{13}{16}$	$27\frac{1}{2}$
AMERIKA, Bankactiën			$2\frac{7}{16}$	—	—

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is ƒ9.70 à 75.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. $90\frac{1}{2}$.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.